

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 153/2019-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. decembra 2019 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľa (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Igorom Horanským, Staničná 1, Piešťany, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd v spojení s čl. 37 ods. 3 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cdo 61/2016 a jeho uznesením z 30. marca 2017 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. júla 2018 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) v spojení s čl. 37 ods. 3 a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 13 dohovoru a podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „pakt“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cdo 61/2016 a jeho uznesením z 30. marca 2017 (ďalej aj „uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa v procesnom postavení žalobcu domáhal v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 9 C 321/2006 proti žalovanému v 1. rade mestu Bratislava (ďalej len „žalovaný v 1. rade“, v citáciách aj „odporca 1“) a žalovanému v 2. rade mestskej časti Bratislava-Rusovce vydania rozhodnutia, ktorým súd určí, že nehnuteľnosti nachádzajúce sa v súčasnom katastrálnom území [REDAKOVANÉ] s výmerou 1655 m² patria do dedičstva po poručiťke [REDAKOVANÉ].

3. Okresný súd rozsudkom č. k. 9 C 321/2006-423 z 19. októbra 2010 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) návrh sťažovateľa zamietol.

4. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) svojím v poradí druhým rozsudkom sp. zn. 8 Co 22/2015 z 24. marca 2015 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) potvrdil rozsudok okresného súdu.

5. Rozsudok krajského súdu sťažovateľ napadol dovolaním, ktoré právne odôvodnil predovšetkým poukazom na znenie § 237 písm. f) a g), § 240, § 241 ods. 1 a 2 písm. a) až c) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“), a žiadal, aby najvyšší súd zrušil rozsudok krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Sťažovateľ svoje dovolanie konkretizoval tým, že odvolací súd rozhodol v jeho veci bez nariadenia pojednávania a opätovne mu neposkytol možnosť vyjadriť sa tvrdeniam žalovaného v 1. rade uvádzaným v priebehu odvolacieho konania. Ďalej namietal, že dovolaním napadnutý rozsudok krajského súdu je nepreskúmateľný a nedostatočne odôvodnený a že senát krajského súdu nebol správne obsadený.

6. O dovolaní sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Cdo 61/2016 z 30. marca 2017, ktorým jeho dovolanie ako neprípustné odmietol.

7. Sťažovateľ vo svojej sťažnostnej argumentácii namieta nesprávne závery najvyššieho súdu v napadnutom uznesení a je toho názoru, že ústavnou sťažnosťou napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je *«celkom zjavne nedostatočne odôvodnené, dôkazne nepodložené, spisové podklady nezohľadňujúci, formalistický, zmätočné vzhľadom na skutočnosť, či dovolanie bolo odmietnuté podľa ustanovení „CSP“ alebo O. s. p., v konečnom dôsledku nepreskúmateľné a zároveň arbitrárne, nezákonné a ústavne neakceptovateľné.»*. Sťažovateľ ďalej tvrdí, že najvyšší súd sa *„riadne nevyrovnal s podstatnými a podloženými námietkami a argumentáciou... a to najmä vo vzťahu... doručenia vyjadrenia odporcu 1 a... rozhodnuti[a] Krajského súdu bez nariadenia pojednávania“*, čo podľa jeho názoru zakladalo *„procesnú prípustnosť dovolania podľa... § 237 písm.) O. s. p.“*. V závere svojej argumentácie sťažovateľ namieta, že najvyšší súd *„nevysvetlil svoje ignorovanie stabilnej... súdnej judikatúry vnútroštátnych súdov*

a medzinárodných súdov vrátane judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky... Najvyššieho súdu Slovenskej republiky... Európskeho súdneho dvora pre ľudské práva...“.

8. Na základe už uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa... na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 v spojení s čl. 38 ods. 2 a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd... a zároveň práva... na spravodlivé konanie a účinný prostriedok nápravy podľa čl. 6 ods. 1 v spojení s čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd... a podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach... Najvyšší súd Slovenskej republiky pri konaní a uznesení sp. zn. 2 Cdo 61/2016 zo dňa 30. marca 2017 porušil.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 61/2016 zo dňa 30. marca 2017 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia ...“

9. Vec bola pôvodne pridelená sudkyňi spravodajkyňi Ľudmile Gajdošíkovej, ktorej funkčné obdobie sudkyne ústavného súdu skončilo 16. februára 2019. V súlade s čl. X bodom 5 písm. b) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 (ďalej len „rozvrh práce“) bola predmetná vec 17. októbra 2019 pridelená sudcovi spravodajcovi Ľiborovi Duřovi a v zmysle čl. II bodu 3 písm. a) rozvrhu práce bola prerokovaná vo štvrtom senáte ústavného súdu v zložení Miroslav Duriš (predseda senátu), Ladislav Duditš a Ľibor Duřa.

II.

Právomoc ústavného súdu, relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

10. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

13. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

14. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd a právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

15. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo

rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, III. ÚS 263/03, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 79/2012).

16. Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre, poukazujúc na svoje ústavné postavenie (čl. 124 ústavy), opakovane zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). O svojvôli, resp. arbitrárnosti pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

17. V tejto súvislosti považuje ústavný súd za potrebné poukázať aj na svoj ustálený právny názor, v zmysle ktorého rozhodnutie a postup všeobecného súdu, ktoré sú v súlade s platným a účinným zákonom (na vec aplikovateľnými procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi), nemožno kvalifikovať ako porušovanie základných ľudských práv (m. m. napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

18. Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

19. Podľa čl. 1 ods. 2 ústavy Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

20. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

21. Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

22. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

23. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

24. Podľa čl. 37 ods. 3 listiny všetci účastníci sú si v konaní rovní.

25. Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť iba v prípadoch ustanovených zákonom.

26. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

27. Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, má právo na účinný opravný prostriedok pred vnútroštátnym orgánom bez ohľadu na to, že porušenie spôsobili osoby pri plnení ich úradných povinností.

28. Podľa čl. 14 ods. 1 paktu všetky osoby sú si pred súdom rovné. Každý má úplne rovnaké právo, aby bol spravodlivo a verejne vypočutý nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhoduje buď o jeho právach a povinnostiach, alebo o akomkoľvek trestnom obvinení vznesenom proti nemu.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

29. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ najvyššiemu súdu vytýka, že sa v označenom rozhodnutí dostatočne nevysporiadal s jeho dovolacími námietkami a svoje závery z pozície jeho argumentácie dostatočne neodôvodnil. Sťažovateľ svoju sťažnostnú argumentáciu ďalej konkretizuje najmä tým, že najvyšší súd sa iba povrchne zaoberal jeho dovolacou námietkou o nepreukázaní doručenia vyjadrenia žalovaného v 1. rade zo 7. decembra 2010, ktoré žalovaný v 1. rade zaslal krajskému súdu v priebehu konania o jeho prvom odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu, a že krajský súd o jeho odvolaní rozhodol bez nariadenia pojednávania. Sťažovateľ tiež uviedol, že z obsahu uznesenia najvyššieho súdu nie je zrejmé, či najvyšší súd o jeho dovolaní rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) alebo podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku.

30. Ústavný súd sa preto pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sústredil na posúdenie otázky, či možno považovať napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za ústavne udržateľné a akceptovateľné z hľadiska námietok, ktoré sťažovateľ proti nemu uplatňuje.

31. Najvyšší súd v napadnutom uznesení predovšetkým poukázal na to, že keďže „dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016... postupoval v zmysle... § 470 ods. 2 CSP a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, §237 ods. 1 a § 238 O. s. p.“, avšak

po preskúmaní vecí dospel s poukazom na znenie § 447 písm. c) CSP k záveru, že dovolanie sťažovateľa „*smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné*“.

32. Pokiaľ ide o námietku nepreskúmateľnosti rozsudku krajského súdu, najvyšší súd s poukazom na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015 vychádzal zo zistenia, že v okolnostiach danej veci nejde o taký výnimočný prípad, ktorý by zakladal vadu konania podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP, keďže dovolaním napadnuté rozhodnutie krajského súdu „*uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská procesných strán k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania a právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení*“.

33. K námietke sťažovateľa, že krajský súd rozhodol o jeho odvolaní bez nariadenia pojednávania najvyšší súd s poukazom na znenie § 214 ods. 1 OSP uviedol, že z obsahu spisu nevyplývali také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali nariadenie pojednávania podľa § 214 ods. 1 OSP, keďže „*krajský súd pred vyhlásením rozsudku dokazovanie nedoplňoval ani nezopakoval, súd prvej inštancie nerozhodol podľa § 115a O. s. p. bez nariadenia pojednávania a nariadenie pojednávania nevyžadoval dôležitý verejný záujem a konanie sa netýkalo zásady rovnakého zaobchádzania*“.

34. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že mu nebolo doručené vyjadrenie žalovaného v 1. rade zo 7. decembra 2010 k jeho odvolaniu z 19. novembra 2010, najvyšší súd uviedol, že „*z obsahu spisu vyplýva, že predmetné vyjadrenie spolu s uznesením Najvyššieho súdu SR z 27. novembra 2014 sp. zn. 2 Cdo 408/2013 prevzal právny zástupca žalobcu dňa 23. februára 2015*“.

35. Najvyšší súd k námietke sťažovateľa o nesprávnom obsadení senátu krajského súdu rozhodujúceho o jeho odvolaní uviedol, že z „*Rozvrhu práce pre Krajský súd v Bratislave na rok 2015 v znení Dodatku č. 2 účinnom od 16. marca 2015 do 14. mája 2015... vyplýva, že predsedom senátu zodpovedným za chod senátu bola JUDr. Janka Gažovičová, ktorú vzájomne zastupovala JUDr. Jana Vlčková a členovia senátu boli*

JUDr. Monika Holická a JUDr. Ondrej Krajčo. Podľa bodu VII. ods. 4 Všeobecných zásad platných pre občianskoprávne, správne a obchodnoprávne kolégium na rok 2015, predseda senátu zodpovedný za chod senátu zastupuje v prípade neprítomnosti predsedu senátu zodpovedného za chod senátu; členovia senátu zastupujú členov senátu. Ak je v konkrétnom senáte aj druhý predseda senátu, tento ako prvý zastupuje predsedu senátu v tomto senáte; zastupuje tiež člena senátu v zastupujúcom senáte... Vzhľadom na uvedené skutočnosti možno uzavrieť, že zloženie odvolacieho senátu bolo v súlade s platným rozvrhom práce a sudcovia JUDr. Jana Vlčková, JUDr. Monika Holická a JUDr. Ondrej Krajčo boli zákonnými sudcami oprávnenými konať a rozhodnúť predmetnú vec.“.

36. K sťažovateľom uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 241 ods. 2 písm. b) a c) OSP najvyšší súd uviedol, že tieto boli uplatnené „bez toho, aby v obsahu dovolania uviedol, v akých konkrétnych skutočnostiach vidí uvedené dovolacie dôvody“. Nad rámec už uvedeného najvyšší súd konštatoval, že „aj v prípade, ak by dovolateľ tieto dôvody bližšie opísal, dovolací súd ich môže podrobiť prieskumu len v procesne prípustnom dovolaní“. Keďže najvyšší súd dovolanie sťažovateľa vyhodnotil ako procesne neprípustné, týmito námietkami sťažovateľa sa ďalej nezaoberal.

37. Z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd v prvom rade skúmal prípustnosť dovolania v predmetnej veci a vychádzal pritom z toho, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydanému v procesnej forme rozsudku s tým, že nejde o prípad, keď je dovolanie prípustné podľa § 237 písm. a) až g) OSP. Najvyšší súd konštatoval, že nešlo ani o prípady prípustnosti podľa § 238 OSP, na základe čoho dospel k záveru, že dovolanie sťažovateľa proti predmetnému rozsudku krajského súdu nie je prípustné, a to s poukazom na znenie účinnej právnej úpravy obsiahnutej v § 447 písm. c) CSP. Z uvedeného jasne vyplýva, aký procesný postup zvolil najvyšší súd pri prerokovaní dovolania sťažovateľa.

38. K námietke sťažovateľa, podľa ktorej najvyšší súd nezohľadnil jeho dovolaciu argumentáciu týkajúcu sa nedostatočného odôvodnenia rozsudku krajského súdu, je potrebné nad rámec toho, čo už najvyšší súd konštatoval vo vzťahu k tejto argumentácii

sťažovateľa, uviesť, že pravidlá týkajúce sa prípustnosti dovolania majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím, ako aj vytvárať určitý procesný filter zabraňujúci neúmernej litigačnej záťaži najvyššieho súdu v prípade, ak vec *prima facie* nedosahuje intenzitu odôvodňujúcu zásah z pozície dovolacieho súdu, a vzhľadom na ich jednoznačné vyjadrenie dotknuté osoby musia počítať s tým, že tieto pravidlá budú aplikované. Otázku posúdenia prípustnosti dovolania rieši zákon. Posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa v prípade, ak zákonné pravidlá dovolanie nepripúšťajú (*mutatis mutandis* IV. ÚS 35/02). Postup všeobecného súdu v súlade so zákonom preto nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia označených práv sťažovateľa.

39. Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd v napadnutom uznesení venoval námietkam sťažovateľa náležitú pozornosť a vysporiadal sa s nimi. Ústavný súd konštatuje, že v predmetnom konaní – pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľa poskytol najvyšší súd sťažovateľovi primeranú odpoveď na všetky jeho argumenty, ktorými odôvodňoval žiadosť o zrušenie dovolaním napadnutého rozsudku krajského súdu. Myšlienkové úvahy najvyššieho súdu v uvedených smeroch sú zrozumiteľné, možno spätne preskúmať, akým spôsobom dospel k záveru o odmietnutí dovolania sťažovateľa. Ústavný súd právne závery najvyššieho súdu týkajúce sa odmietnutia dovolania sťažovateľa nepovažuje za arbitrárne a ani zjavne neodôvodnené, preto sú ústavne udržateľné.

40. Osobitne k námietke sťažovateľa týkajúcej sa nedoručenia vyjadrenia žalovaného v 1. rade zo 7. decembra 2010 ústavný súd aj s poukazom na rozhodovaciu činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva [ďalej len „ESLP“ (m. m. Stepinska proti Francúzsku, rozsudok z 15. 6. 2004, č. 1814/02, § 17 – § 20, Ringier Axel Springer Slovakia, a. s., proti Slovenskej republike, rozsudok zo 4. 10. 2011, č. 35090/07, § 89 – § 91)] konštatuje, že zásada kontradiktórneho konania nemá absolútny charakter a jej rozsah sa môže líšiť najmä v závislosti od špecifických okolností daného konania a tieto výnimky môžu okrem

iného súvisieť s povahou otázok preskúmaných všeobecným súdom, mierou možného vplyvu realizácie tohto práva na výsledok rozhodnutia všeobecného súdu alebo s osobitným charakterom samotného postupu a rozhodnutia všeobecného súdu. Jednou z prípustných výnimiek zo zásady kontradiktórnosti podľa ESĽP môže byť aj situácia, keď síce z formálneho hľadiska došlo k jej porušeniu, ale toto porušenie nepredstavovalo pre dotknutú procesnú stranu žiadnu podstatnú ujmu na jej právach (m. m. Holub proti Českej republike, rozsudok zo 14. 12. 2010, č. 24880/05).

41. V tejto súvislosti je potrebné ďalej uviesť, že je primárne na všeobecnom súde, aby v záujme spravodlivého súdneho konania upovedomil dotknutú procesnú stranu o tom, že mu bolo predložené určité podanie obsahujúce skutkovú alebo právnu argumentáciu a že sa k nemu môže písomne vyjadriť, a až následne je na zvážení strán sporu, či určité podanie niektorej z nich vyžaduje repliku alebo nie, pretože iba takéto chápanie kontradiktórnosti konania v zásade napĺňa vieru strán sporu vo výkon spravodlivosti (m. m. Milatová a spol. proti Českej republike, rozsudok z 21. 6. 2005, č. 61811/00).

42. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že označené vyjadrenie žalovaného v 1. rade bolo krajskému súdu doručené v priebehu odvolacieho konania ukončeného v poradí prvým rozsudkom krajského súdu sp. zn. 15 Co 2/2011 z 19. februára 2013, ktorý bol na dovolanie sťažovateľa zrušený uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 408/2013 z 27. novembra 2014, a to práve z dôvodu nedoručenia vyjadrenia žalovaného v 1. rade zo 7. decembra 2010. Z uvedeného možno (aj bez ohľadu na okolnosť uvedenú v bode 34) urobiť predbežný záver, podľa ktorého sťažovateľ zastúpený právnym zástupcom disponoval informáciou o skutočnosti, že vo veci bolo podané vyjadrenie žalovaného v 1. rade, a to už v čase podávania dovolania proti prvému rozsudku krajského súdu z 19. februára 2013, a teda mal dostatočný časový priestor, aby aj v prípade, ak mu označené vyjadrenie žalovaného v 1. rade nebolo doručené, sa s jeho obsahom oboznámil a následne k nemu zaujal svoje stanovisko.

43. Vzhľadom na už uvedené ústavnoprávne relevantné východiská možno konštatovať, že uvedená námietka sťažovateľa by v zásade sama osebe bola spôsobilá vyvolať ústavnoprávny prieskum nebyť špecifických okolností danej veci, ktoré odôvodňujú prijať záver, že aj prípadný procesný nedostatok v postupe krajského súdu v konkrétnych okolnostiach danej veci nedosiahol intenzitu spôsobilú vyvolať takýto prieskum sťažovateľovej veci. Za rozhodujúce považuje ústavný súd to, že namietaným postupom krajského súdu sťažovateľ nebol úplne vylúčený z možnosti sa oboznámiť s podstatným obsahom skutkovej a právnej argumentácie, ktorú na súde druhej inštancie uplatnil žalovaný v 1. rade v reakcii na odvolacie námietky sťažovateľa uvedené v jeho prvom odvolaní, a na tieto námietky žalovaného v 1. rade aj primeraným spôsobom reagovať. Inými slovami povedané, táto skutočnosť nebola sťažovateľovi neznáma a vzhľadom na uvedené časové súvislosti sa sťažovateľ nedostal do takej situácie, ktorá by ho obmedzovala v možnosti proaktívnym spôsobom sa s uvedeným vyjadrením žalovaného v 1. rade náležite oboznámiť v prípade, ak tvrdí, že mu nebolo zo strany krajského súdu riadne doručené. Z uvedeného možno urobiť záver, podľa ktorého sa sťažovateľ v dôsledku namietaného postupu krajského súdu nedostal v rámci konania pred krajským súdom do nevýhodnejšej procesnej pozície oproti tej, v ktorej sa nachádzal žalovaný v 1. rade.

44. Za týchto okolností ústavný súd konštatuje, že práve absencia podstatnej ujmy sťažovateľa bola vo vzťahu k jeho námietke o porušení zásady kontradiktórnosti konania smerodajná pre záver ústavného súdu o tom, že v konkrétnych okolnostiach danej veci nie je reálne predpokladať, aby po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné prijať záver o porušení obsahu ním označených práv.

IV.

Záver

45. Vychádzajúc predovšetkým zo skutočností uvedených v časti III tohto uznesenia, ústavný súd konštatuje, že nezistil také skutočnosti, ktoré by viedli k záveru o možnej príčinnej súvislosti medzi sťažovateľom namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy

a podľa čl. 36 ods. 1 listiny v spojení s čl. 37 ods. 3 a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 13 dohovoru a podľa čl. 14 ods. 1 paktu postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cdo 61/2016 a jeho uznesením z 30. marca 2017. Z uvedeného dôvodu ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

46. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2019

Miroslav Duriš
predseda senátu